

การแสดงพื้นเมือง เป็นมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นอันล้ำค่า
ที่บรรพบุรุษไทยได้สั่งสม สร้างสรรค์ และสืบทอดไว้เป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ

การแสดง พื้นเมืองสีภาค สืบสานอนุรักษ

การแสดงพื้นเมืองภาคเหนือ

ศิลปะการแสดงทางภาคเหนือ เป็นลักษณะศิลปะที่มีการผสมผสานกันระหว่างชนพื้นเมืองต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นชาวไทยล้านนา ไทยใหญ่ เจียว รวมถึงประเทศเมียนมาร์ ทำให้มีความหลากหลาย แต่ยังคงมีเอกลักษณ์เฉพาะที่แสดงถึงความนุ่มนวลของท่วงท่าและทำนองเพลง ประกอบกับความไพเราะจากเครื่องดนตรีอย่าง เปียะ สะล้อ ซอ ซึง และกลอง ที่ปรากฏอยู่ในการฟ้อนประเภทต่าง ๆ รวมไปถึงการแสดงที่มีความเข้มข้นหนักแน่นในแบบฉบับของการตีกลองสะบัดชัยและการตบมะผาบ ทำให้การแสดงของภาคเหนือติดตาตรึงใจผู้รับชม

ตัวอย่างการแสดงพื้นบ้านภาคเหนือ

- **ฟ้อนเล็บ** เป็นการฟ้อนแบบดั้งเดิมที่มีความสวยงาม โดยผู้ฟ้อนจะสวมเล็บสันทอง
- **ฟ้อนเทียน** เป็นการฟ้อนแบบดั้งเดิม เช่นเดียวกับฟ้อนเล็บ แต่จะฟ้อนเวลากลางคืน โดยผู้ฟ้อนจะถือเทียน
- **กลองสะบัดชัย** ตียามออกศึกสงคราม เพื่อเป็นสิริมงคล และเป็นขวัญกำลังใจให้แก่เหล่าทหารหาญในการต่อสู้ กลองสะบัดชัยโบราณ มี 3 ท่อนอง คือ ชัยภริ, ชัยคิถิ และชนะมาร

การแสดงพื้นเมืองภาคใต้

ด้วยเหตุที่ภาคใต้เป็นภาคที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศมาเลเซีย และเป็นดินแดนที่ติดทะเล ทำให้เกิดการผสมผสานทั้งทางศาสนา วัฒนธรรม และอารยธรรมจากกลุ่มชนหลายเชื้อชาติ เกี่ยวโยงถึงศาสนาและพิธีกรรม จนทำให้นาฏศิลป์และดนตรีในภาคใต้มีลักษณะที่เป็นเครื่องบันเทิง ทั้งในพิธีกรรม และพิธีชาวบ้าน รวมทั้งงานรื่นเริง โดยมีลักษณะการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ คือมีจังหวะที่เร่งเร้า กระฉับกระเฉง ผิดจากภาคอื่น ๆ

ตัวอย่างการแสดงพื้นเมืองภาคใต้

- **หนังตะลุง** เรียกว่า “หนัง” หรือ “หนังควน” ในสมัยโบราณนิยมแสดงในงานนักขัตฤกษ์ และงานฉลองต่าง ๆ
- **โนรา** เป็นการแสดงแบบโบราณที่มีมาช้านาน นิยมแสดงเพื่อความเป็นสิริมงคล
- **รองเง็ง** เป็นการแสดงของชาวไทยมุสลิมที่ได้รับความนิยมมาก เป็นการเต้นรำระหว่างหญิงชาย ในงานมงคล

การแสดง
พื้นเมืองมีจุดเด่น
ที่ความสนุกสนาน ให้ความบันเทิง
ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งจะมีลักษณะแตกต่างกัน
ตามสภาพภูมิประเทศ สังคม
วัฒนธรรม
ในแต่ละท้องถิ่น

การแสดงพื้นเมืองของภาคกลาง

ภาคกลางเป็นภาคที่มีความอุดมสมบูรณ์ ประชากรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพด้านกสิกรรม และเกษตรกรรม ทำให้เป็นภาคที่มีความสมบูรณ์ ประชาชนมีความเป็นอยู่สุขสบาย การแสดงหรือการเล่นที่เกิดขึ้นจึงเป็นไปในลักษณะที่สนุกสนาน หรือเป็นการร้องเกี่ยวพาราสิกัน เช่น เพลงเรือ เพลงเกี่ยวข้าว หรือเป็นการแสดงพื้นเมืองที่สื่อให้เห็นการประกอบอาชีพ

ตัวอย่างการแสดงพื้นเมืองภาคกลาง

- **รำโทน** เป็นการรำและการร้องของชาวบ้าน โดยมีโทนเป็นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะเป็นการร้องและการรำไปตามความถนัด ไม่มีแบบแผนหรือทำรำที่กำหนดแน่นอน
- **รำกลองยาว** เป็นการแสดงเพื่อความรื่นเริงในขบวนแห่ต่าง ๆ ของไทย มีผู้แสดงทั้งชายและหญิง ออกมารำเป็นคู่ ๆ โดยมีผู้ตีกลองประกอบจังหวะพร้อม ฉิ่ง ฉาบ กรับ และโหม่ง
- **เดินกำรำเคียว** เป็นการแสดงพื้นเมืองของจังหวัดนครสวรรค์ นิยมเล่นกันตามท้องนา ผู้แสดงทั้งชายและหญิงถือเคียว มือหนึ่งถือรวงข้าว ร้องเกี่ยวพาราสิกันอย่างสนุกสนาน

การแสดงพื้นเมืองภาคอีสาน

ศิลปะการแสดงภาคอีสานจะมีลักษณะคล้ายภาคเหนือ มีการรวมกลุ่มของชาติพันธุ์ต่าง ๆ เช่น ไทยลาว กูไท ไทยพวน แสก โข้ แต่ละกลุ่มมีลักษณะแตกต่างตามเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ แต่ยังมีลักษณะคล้ายคลึงกันเป็นการแสดงที่เกิดขึ้นเพื่อพิธีกรรมทางศาสนา และความสนุกสนานรื่นเริงในเทศกาลต่าง ๆ การร่ายรำจะมีลักษณะเฉพาะของการเคลื่อนไหวว่องไวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย แล้วนำมาปรุงแต่งให้สวยงามตามแบบท้องถิ่นอีสาน เช่น ทำท่าทางลักษณะแอ่นตัวแล้วโยกตัวไปมา เวลาก้าวตามจังหวะก็มีการกระแทกกระทั้นตัว ติดดา ชัยบ่าว ชัยบ่ไหล เน้นความสนุกสนาน

ตัวอย่างการแสดงพื้นบ้านภาคอีสาน

- **กันตรึม** เป็นการแสดงเพื่อบูชาหรือบวงสรวงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ใช้ในงานพิธีกรรมต่าง ๆ
- **ฟ้อนภูไท** เป็นการฟ้อนเพื่อบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือเพื่อแสดงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ และฟ้อนในงานประเพณีต่าง ๆ
- **เซิ้งตังหวาย** เป็นการแสดงเพื่อถวายสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรือในงานพิธีกรรมต่าง ๆ
- **เซิ้งบั้งไฟ** เป็นการฟ้อนในพิธีบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และในพิธีกรรมที่เกี่ยวกับการขอฝน